پس از عضویت ایران در مهم‌ترین اتحادیه اقتصادی جهان، مخالفان دولت در موجی هماهنگ تلاش دارند ارزش این اقدام را تضعیف کنند

ناراضیان بریکس

عضویت دائم ایران در گروه اقتصادهای نوظهور جهانی درحالی است که اصلاح‌طلبان و اعضای دولت گذشته عدم پیوستن به FATF و تداوم تحریم‌ها را مانع عضویت در بریکس می‌دانستند

گزارش

دولت سیزدهم در ادامه سیاست خارجی جامع، متوازن و مبتنی بر همگرایی، توسعه روابط با سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای که در دستورکار خود قرار داده بود با حضور در بزرگ‌ترین گردهمایی سران کشورهای اقتصادهای نوظهور جهانی در چهارچوب «بریکس» عضویت دائم در این گروه را به عنوان یک موفقیت استراتژیک در راستای دیپلماسی سیاسی و اقتصادی خود به ثبت رساند. یکی از مهم‌ترین دلایل اهمیت گروه بریکس که پتانسیل بالایی برای تأثیرگذاری بر اقتصاد جهانی دارد، رشد پرشتاب اقتصادی و نفوذ آن در امور جهانی است که به واسطه دارا بودن نیمی از جمعیت جهان و بین ۲۵ تا ۲۸ درصد از ظرفیت اقتصاد جهانی و همچنین منابع انسانی و طبیعی غنی حاصل آمده است. به باور کارشناسان این ائتلاف قدرتمند جهانی که بدون مشارکت اروپا و امریکا تشکیل شده و این ظرفیت را دارد تا صدایی قوی در مجامع و مباحث مهم اقتصادی و سیاسی بین‌المللی باشد، می‌تواند سیطره نظم مسلط فعلی را به چالش بکشد.

اکنون با به ثبت رسیدن این موفقیت برای کشور جریان مخالف دولت سیزدهم، تلاش فراوانی برای کمرنگ کردن این موفقیت و کم ارزش نشان دادن عضویت دائم ایران در گروه بریکس می‌کند. عموم رسانه‌های اصلاح‌طلب و حامی دولت گذشته که تا پیش از این از مسیر دشوار ایران برای پیوستن به بریکس سخن می‌گفتند و محرومیت ایران در استفاده از مزایای عضویت به این گروه را برمی‌شمردند در روزهای اخیر مطالبی علیه گروه بریکس و موضوع پیوستن ایران به این گروه منتشر کرده‌اند که گویی این افراد و جریانات از عضویت دائم ایران در گروه اقتصادهای نوظهور جهانی ناراحت شده‌اند و منافع ملی را که با پیوستن به این گروه برای کشور فراهم می‌شود کاملاً نادیده گرفتند.

به عنوان مثال روزنامه دنیای اقتصاد پیش از برگزاری نشست بریکس در مطلبی با عنوان «فاصله ایران تا بریکس» ادعا کرده بود که فاصله ایران تا پیوستن به بریکس زیاد است و حتی برای ارجاع علمی به این گزاره، از بازوی پژوهشی اتاق ایران کمک گرفته است در حالی که حتی یک روز هم از این تحلیل غلط روزنامه دنیای اقتصاد نگذشت و روز پنجشنبه خبر عضویت دائم ایران در بریکس منتشر شد. ناراختی مخالفان دولت تنها به بریکس ختم نمی‌شود و جریانات نزدیک به دولت گذشته، از سلسله موفقیت‌های دیپلماسی سیاسی و اقتصادی دولت سیزدهم ناراحت هستند. عضویت دائم ایران در سازمان همکاری شانگهای، تعمیق روابط با اتحادیه اقتصادی اوراسیا، فعال‌تر کردن همکاری‌ها با سازمان اکو و... بیانگر توازن‌بخشی و تقویت سیاست چندجانبه‌گرایی کشور است که این سیاست سال‌ها توسط دولت گذشته کنار گذاشته شده بود.

به عنوان مثال، پدرام سلطانی، نایب رئیس سابق اتاق بازرگانی در دسته همین افراد ناراحت قرار گرفته و با مغالطه‌های فراوان ادعا کرده که عضویت در این سازمان‌ها هیچ کمکی به اقتصاد نمی‌کند. این ادعا بیشتر از اینکه جنبه کارشناسی داشته باشد بیشتر جنبه طنز دارد، چراکه بدیهی است گسترش روابط با کشورهایی که سهم قابل توجهی در اقتصاد جهان را دارند، به رشد تجارت و اقتصاد کمک خواهد کرد. این ادعای سلطانی بیشتر از این نوع نگاه است که به عدم موفقیت‌های دولت قبل در زمینه دیپلماسی سیاسی و اقتصادی کمتر توجه شود و تلاش می‌کند ارزش واقعی اقدامات دولت سیزدهم را کاهش دهد.

سلطانی علاوه بر این ادعا، در ادامه مدعی شده عضویت ایران در بریکس، به نفع کشورهای سودبرنده از تحریم ایران است. این گزاره نیز نکته قابل توجهی دارد. تا پیش از اینکه ایران به عضویت دائم در بریکس دربیاید، جریان غربگرا، اصلاح‌طلب و رسانه‌های نزدیک به دولت قبل بیان می‌کردند که تا پیش از رفع تحریم‌ها و پیوستن ایران به FATF، ایران به دلیل تحریم‌های امریکا و قرارگرفتن در لیست سیاه «اف ای تی اف»، نمی‌تواند به گروه‌ها یا سازمان‌های بین‌المللی همچون سازمان همکاری‌های شانگهای و گروه بریکس بپیوندد. در حالی در روزهای اخیر در تحلیل‌های ۱۸۰ درجه متفاوت از گذشته، این‌طور ادعا می‌کنند که عضویت ایران در این گروه‌ها به نفع کشورهای منتفع از تحریم ایران است. جای تعجب دارد که این افراد برای رسیدن به مقاصد سیاسی خود، منافع ملی را در نظر نمی‌گیرند و به جای تبریک برای به ثمر رسیدن اقدامات دولت سیزدهم در ایفای نقش فعال در سازمان‌های بین‌المللی، ناراحتی خود را با این ادعاهای واهی بروز می‌دهند.

بریکس؛ پروژه‌ای علیه دلار

تحلیلگران، تشکیل گروه بریکس را به عنوان اعتراضی به نظم جهانی موجود می‌دانند که می‌تواند هژمونی غرب در صحنه بین‌الملل و تسلط دلار امریکا بر اقتصاد دنیا را به چالش بکشد. گروه بریکس متشکل از ۵ کشور برزیل، روسیه، هند، چین و آفریقای جنوبی از زمان پیدایش، در کانون توجه قرار داشته و توجه اقتصاددانان، سیاستمداران و سیاستگذاران سراسر جهان را به خود جلب کرده است. این گروه اکنون با پیوستن ۶ کشور دیگر از جمله ایران و عربستان به عنوان دو کشور بزرگ تولیدکننده نفت بیش از پیش توجهات را به خود جلب کرده است.

وقتی از گروه بریکس سخن به میان می‌آید سؤالات مختلفی در مورد آن مطرح می‌شود از جمله اینکه تشکیل چنین گروهی چه معنایی برای جهان و اعضای آن دارد و تأثیر بالقوه‌ای که بریکس می‌تواند بر نظم جهانی و به طور خاص ایران داشته باشد، چیست؟

مانند اکثر اتحادهای چندجانبه، هدف بریکس تشویق همکاری اقتصادی بین اعضای خود و ارتقای ثبات اقتصادی و سیاسی است. علاوه بر این، هدف آن افزایش نقش و تأثیرگذاری کشورهای در حال توسعه در نهادهای بین‌المللی است.

در واقع تحلیلگران، بریکس را به عنوان تهدیدی برای غرب، بویژه ایالات متحده معرفی می‌کنند؛ نه تنها تهدیدی برای هژمونی دنیای غرب در صحنه بین‌الملل، بلکه نیرویی که می‌تواند به تسلط دلار امریکا بر اقتصاد دنیا پایان دهد. بریکس می‌تواند این مهم را با ارائه جایگزین‌هایی برای نهادهای غرب محور مانند صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی انجام دهد.

نظمی که پس از جنگ جهانی دوم در صحنه بین‌الملل برقرار شد نظمی امریکایی و غربی بوده است و مسلماً قوانین و نهادهایی که در پی آن پدید آمدند همه در راستای تأمین منافع غرب طرح‌ریزی شده‌اند. امروزه، این نظم در حال تغییر است و بریکس یکی از مظاهر این تغییر است. این گروه به دنبال نظم جدیدی است که اثری از رد پای امریکا و منافع این کشور در آن نباشد.

کشورهای بریکس با ایجاد یک بانک توسعه جدید وضعیت موجود را به چالش کشیده‌اند. علاوه بر این، صحبت‌هایی در مورد راه‌اندازی یک ارز مشترک جدید که پشتوانه آن طلا یا کالاهای دیگر با ارزش ذاتی باشد و برای انجام تجارت مورد استفاده قرار گیرد، یا اینکه هر کشور اجازه استفاده از پول ملی خود را در مبادلات تجاری داشته باشد، در جریان است. به این ترتیب، کشورها دیگر مجبور نیستند برای حفظ بقا و ثبات اقتصاد خود در جست‌وجوی دلار امریکا به هر قیمتی باشند. البته باید به گروه بریکس هنوز به عنوان یک «پروژه در حال پیشرفت» نگاه کرد. بریکس هنوز در اول راه است و در مسیر خود با چالش‌های زیادی برای اثربخشی در صحنه جهانی مواجه است. نحوه برخورد با این چالش‌ها می‌تواند بریکس را به کمال برساند و یا آن را از هم بپاشد. هند و چین به عنوان دو عضو قدرتمند گروه اختلافات مرزی جدی دارند. حمله روسیه به اوکراین نیز به عنوان محدودیتی برای رشد و گسترش نفوذ بریکس عمل می‌کند. علاوه بر این، اعضای بریکس اگرچه همه دارای اقتصادهای نوظهور بوده و با هژمونی ایالات متحده مخالفند و از این نظر اشتراک مساعی دارند اما از نظر فرهنگی، جغرافیایی و ایدئولوژیک ناهمگن هستند. این امر یافتن زمینه مشترک در مورد موضوعات مختلف مانند گسترش عضویت یا نگرانی‌های امنیتی را برای اعضای این اتحاد دشوارتر می‌کند. بریکس پتانسیل ایجاد یک نظم جهانی کاملاً متفاوت را دارد. با این حال، تنها زمان می‌تواند بگوید که آیا این گروه می‌تواند تمام پتانسیل خود را به فعلیت برساند یا خیر. به هر ترتیب بریکس، باشکوه و جذاب به نظر می‌رسد و با پیوستن ۶ کشور جدید این شکوه و عظمت بیشتر هم شده است. شاید کمتر کسی انتظار پذیرش عضویت ایران در این گروه را داشت. تحلیلگران بویژه تحلیلگران غربی معتقد بودند این گروه برای درگیر نشدن با مشکلات تحریم‌های غرب علیه ایران از قبول درخواست ایران برای عضویت در این گروه سر باز می‌زند. اما ایران یکی از ۶ کشوری است که از اول سال ۲۰۲۴ رسماً عضو بریکس می‌شود. با توجه به اینکه بریکس در واقع گروهی اعتراضی به وضع موجود است پذیرش عضویت ایران برای تأکیدی به این موضوع بوده است.

اما ایران در این بین از پیوستن به این گروه چه طرفی می‌تواند از آن ببندد. به عقیده کارشناسان، از نقطه نظر اقتصادی، شاید کاهش وابستگی اقتصاد ایران به دلار مهم‌ترین اثر پیوستن ایران به بریکس باشد. عضویت ایران در این گروه راهی است در راستای کاستن از فشار یافتن دلار برای تأمین واردات کشور، زیرا اعضای گروه می‌توانند از ارزهای ملی خود در مبادلات تجاری استفاده کنند. دولت ایران با افزایش تجارت با گروه بریکس، توسعه روابط و جذب سرمایه‌های خارجی می‌تواند وضعیت اقتصادی کشور را بهبود ببخشد. البته جمهوری اسلامی ایران برای اینکه مزایای عضویت خود در بریکس را به حداکثر برساند، باید اقداماتی اصلاحی را انجام دهد. ترویج و رشد صادرات، تنوع بخشیدن به منابع درآمد کشور و سرمایه‌گذاری در بخش‌های مختلف می‌تواند در این جهت کمک کننده باشد. پیوستن به گروه بریکس را نباید به عنوان یک معجون جادویی تلقی کرد که می‌تواند معجزه کند و مشکلات اقتصادی کشور را یک شبه حل کند. اما آن را می‌توان به عنوان یک تحول مثبت و اهرم مؤثری برای مقابله با تحریم‌های غیرقانونی امریکا دانست. پیوستن ایران به این گروه منافع بالقوه بسیاری برای کشور دارد زیرا با برخی از بزرگترین اقتصادهای دنیا سر و کار دارد.

> عموم رسانه‌های اصلاح‌طلب و حامی دولت گذشته که تا پیش از این از مسیر دشوار ایران برای پیوستن به بریکس سخن می‌گفتند و محرومیت ایران در استفاده از مزایای عضویت به این گروه را برمی‌شمردند در روزهای اخیر مطالبی علیه گروه بریکس و موضوع پیوستن ایران به این گروه منتشر کرده‌اند که گویی این افراد و جریانات از عضویت دائم ایران در گروه اقتصادهای نوظهور جهانی ناراحت شده‌اند و منافع ملی را که با پیوستن به این گروه برای کشور فراهم می‌شود کاملاً نادیده گرفتند

معاون دیپلماسی اقتصادی وزارت امور خارجه خبر داد

ایران سهامدار بانک اعضای بریکس می شود

معاون دیپلماسی وزارت امور خارجه گفت: رئیس بانک **NDB** (بانک اعضای بریکس) با دعوت ایران بزودی به کشورمان سفر می‌کند تا ما سهمی به عنوان عضو جدید در این بانک داشته باشیم و از ظرفیت‌ها برای فاینانس پروژه‌ها استفاده کنیم. به گزارش ایرنا؛ مهدی صفری معاون اقتصادی وزارت امور خارجه گفت: ما با پنج کشور عضو بریکس روابط بسیار خوبی داریم و در چهارچوب بریکس می‌توانیم روابط تجاری و اقتصادی با یکدیگر را گسترش بدهیم، بریکس توانایی تجارت و مبادلات مالی ما را ارتقا خواهد داد. مهدی صفری افزود: در این چهارچوب با رئیس بانک **NDB** (بانک اعضای بریکس) ملاقاتی داشتم و از وی دعوت شد که بزودی به ایران بیایند تا ما سهمی به عنوان عضو جدید در این بانک داشته باشیم و از پتانسیل‌های این بانک جهت فاینانس پروژه‌ها استفاده کنیم. این قدم مثبت و مفیدی خواهد بود. رئیس بانک بریکس نیز بشدت از حضور ایران در این بانک استقبال کرد. معاون دیپلماسی اقتصادی وزیر امورخارجه خاطرنشان کرد: ورود ایران به بریکس موجب تقویت چندجانبه‌گرایی و تقویت قدرت سیاسی، اقتصادی و تجاری ایران خواهد شد و به تضعیف یکجانبه‌گرایی می‌انجامد. صفری ادامه داد: ما نیز امتیازاتی برای کشورهای بریکس داریم. از جمله موضوع علم و فناوری که اتفاقاً رئیس جمهور برزیل و نخست‌وزیر هند در ملاقات‌های خود با رئیس جمهور ایران خواهان تقویت روابط در این حوزه بودند. وی تأکید کرد: مسائل انرژی و کریدورهایی که از طریق ایران، شمال را به جنوب و شرق را به غرب متصل می‌کند برای کشورهای عضو بریکس اهمیت دارد چرا که ایران در تأمین امنیت انرژی از طریق خلیج فارس و دریای عمان نقش تعیین‌کننده‌ای دارد. پذیرش عضویت رسمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان منطقه‌ای مهم شانگهای و حالا گروه بریکس، در کنار تعمیق روابط با اتحادیه اقتصادی اوراسیا، فعال‌تر کردن همکاری‌ها با سازمان اکو و گسترش و تقویت روابط و همکاری‌ها با کشورهای همسایه، همسو و دوست که افزایش قابل توجه مبادلات تجاری کشورمان را به دنبال داشته، در سایه سیاست خارجی جامع، متوازن و مبتنی بر همگرایی دولت سیزدهم حاصل شده است.

خبر

معاون اول رئیس جمهور:

دولت از فراجا برای مدیریت اربعین حمایت می‌کند

خروج ۶۵۰ هزار نفر از مرزها

معاون اول رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه از ابتدای ماه صفر تاکنون ۶۵۰ هزار نفر از مرزها خارج و ۱۳۰ هزار نفر وارد شده‌اند، گفت: دولت با تمام توان از اقدامات فراجا برای مدیریت ترافیک، ایجاد نظم و امنیت و تسهیل تردد در مرز حمایت می‌کند. به گزارش ایرنا، معاون اول رئیس‌جمهور پیش از ظهر جمعه از قرارگاه اربعین فرماندهی نیروی انتظامی در محل مرکز فناوری اطلاعات و ارتباطات بازدید کرد و در ارتباطی مستقیم با مرزهای کشور از آخرین وضعیت تردد و خدمات‌دهی به زائرین مطلع شد.

محمد مخبر در این بازدید، عشق مردم ایران اسلامی به امام حسین(ع) را بی‌نظیر خواند و تسهیل سفر اربعین و ارائه خدمات مطلوب به زائران را وظیفه دولت و تمام دستگاه‌ها دانست. وی با توجه به گزارشات فرماندهی نیروی انتظامی مبنی بر خروج ۶۵۰ هزار نفر از مرزهای کشور از ابتدای ماه صفر تا دیروز، تأکید کرد: با توجه به افزایش روزبه‌روز آمار خروج زائرین بویژه از مرز مهران، توافق صورت گرفته بین تهران و بغداد برای تأیید شناسایی خروج زائرین از مرز ایران توسط طرف عراقی، می‌تواند برخی از مشکلات ناشی از طی تشریفات قانونی را کاهش داده و از تجمع و ازدحام مردم جلوگیری کند.

معاون اول رئیس جمهور ادامه داد: همچنین تجهیز دروازه‌های خروجی به سیستم‌های جدید و کاهش توقف زائرین در باجه کنترل گذرنامه به حدود ۴ ثانیه امکان ازدحام را به حداقل کاهش می‌دهد. مخبر اظهار داشت: فرماندهی نیروی انتظامی امسال اقدامات مناسبی را برای مدیریت ترافیک، افزایش امنیت و تسهیل در تردد و ورود و خروج زائران در مرز انجام داده و دولت نیز با تمام توان از این اقدامات پشتیبانی می‌کند. وی افزود: از سال گذشته و پس از پایان ماه صفر، مشکلات موجود احصا شده و در طول سال بسیاری از آنها توسط دستگاه‌های مربوطه رفع شده است و چنانچه هنوز موردی وجود داشته باشد، در جلسه آتی ستاد مرکزی اربعین در هفته آینده طرح و برای رفع آنها برنامه‌ریزی خواهد شد. معاون اول رئیس‌جمهور با توجه به گزارش ارائه شده، ۵۰ درصد زائران خروجی از مرزها را جوانان ۱۵ تا ۳۵ ساله خواند و این موضوع را دلیلی محکم برای توجه ویژه نسل جوان به دینداری و عشق به ائمه و امام حسین(ع) دانست.

مخبر ضمن تقدیر از میزبانی شایسته مردم عراق از زائرین ایرانی و با توجه به فتاوای مراجع در خصوص زمان زیارت اربعین، از مردم خواست سفر خود را طوری تنظیم کنند که حداقل توقف را در کشور عراق داشته باشند. در این بازدید، سردار رادان فرمانده کل انتظامی کشور نیز گزارشی از آخرین وضعیت خدمات‌دهی به زائرین ارائه داد. وی توافق با کشور عراق برای پذیرش تأیید عبور زائرین از طرف ایران در مرز مهران، کاهش زمان تأیید گذرنامه در باجه خروج و ارائه گذرنامه‌های زیارتی را از جمله اقدامات جدید فراجا در سال جاری برای تسهیل سفر اربعین دانست و اظهار داشت: تأمین نظم و امنیت، مدیریت ترافیک از مبدأ تا مرز، ارائه خدمات گذرنامه و مدیریت جمعیت بر اساس ظرفیت پایانه‌های کشور از جمله وظایف مهم نیروی انتظامی در ایام اربعین بوده که تمام تلاش خود را برای انجام اصولی و بهینه این مأموریت‌ها انجام داده‌ایم. وی افزود: از ابتدای ماه محرم بیش از یک میلیون و ۸۰۰ هزار درخواست برای صدور یا تمدید گذرنامه وجود داشته که بر اساس آن یک میلیون گذرنامه عادی و ۸۰۰ هزار گذرنامه زیارتی صادر شده است. فرمانده کل انتظامی کشور یادآور شد: همچنین از ابتدای ماه صفر تاکنون بیش از ۶۵۰ هزار نفر از مرزهای ایران خارج و ۱۳۰ هزار نفر وارد شده‌اند. در این بازدید معاون اول رئیس جمهور در ارتباط مستقیم و ویدیویی با مرزهای مهران، شلمچه، چزابه، تمرچین، باشماق، خسروی، میرجاوه و برخی محورهای مواصلاتی در جریان آخرین وضعیت ترددزوار قرار گرفت.